

Historie Velkopopovicka: Domovník

Masarykova č. p. 26 Kateřina Kapalová a Václava Zimová, redakce

Už dva roky společně procházíme historické domy Velkých Popovic. Impulsem pro toto putování byla soukromá sbírka historických pohlednic, texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsaného vyprávění pamětníka pana Františka Čelíkovského.

Připomínáme, že v restauraci Kamenný kříž je nyní k vidění výstava historických pohlednic, která náš seriál provází.

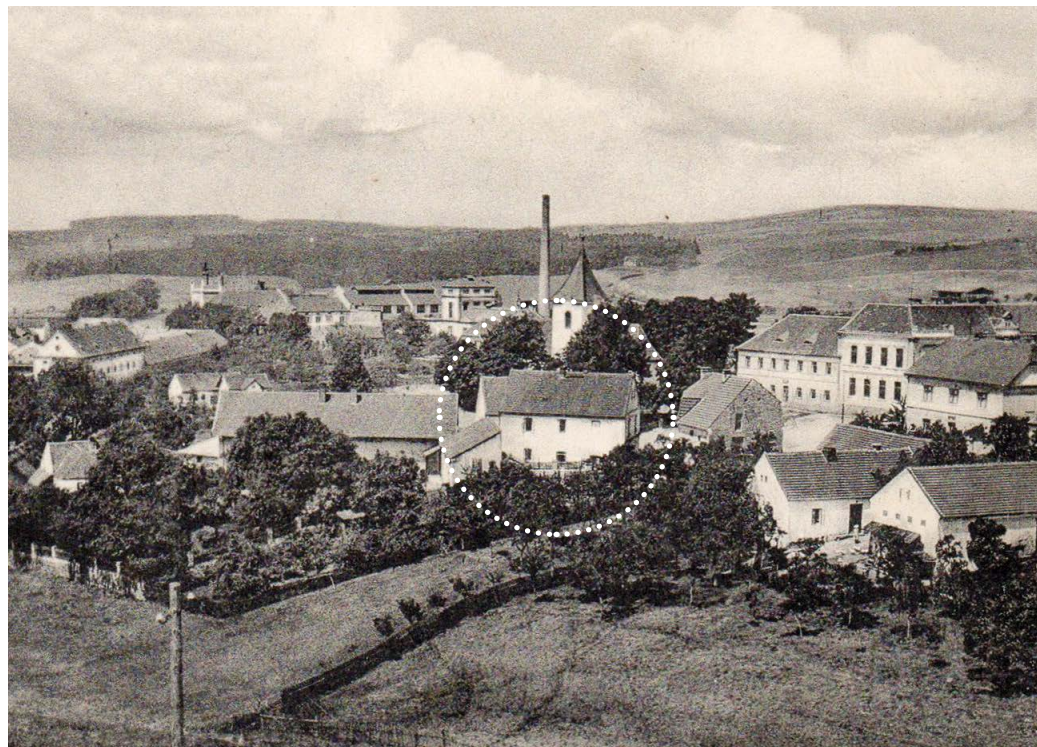
U Kaiserů, Dům Masarykova č. p. 26

Dům u Kaiserů je velmi starý, patrový se střešou sedlovou a krytinou taškovou. Dříve v přízemí obsahoval pekárnu s dílnou a skladem a v prvním patře byty. Bydleli zde pekaři Kaiserovi, Příbylovi a Veselovi. Starý pan Kaiser byl pekař a měl velmi dobré housky i chleba. Kaizrovky byly prý nejlepší. Pekař

Kaiser měl 2 syny, mladšího Jendu a staršího Bedřicha. Oba se vyučili doma, ale řemeslo je moc ne bavilo. Jenda se věnoval politice a řečnil na táborech lidu za sociální demokracii. Bedřich nejraději navlékal mysliveckou uniformu s flintičkou a do rajonu.

Po smrti starého pana Kaisera odešlo i pekařství a synové pro nedostatek finančních prostředků byli nuceni dům prodat. Koupil jej pan Vencel, pekárnu obnovil, a ještě z místnosti do náměstí zřídil krám se smíšeným zbožím. Obojí provoz se mu pěkně zabežlo, ale socializace mu je zrušila. Nakonec byl zaměstnancem Jednoty (v dnešní samoobsluze). V přízemí po bývalém krámu byla později sběrna obuvi a čistírna a zbytek přízemí sloužil jako sklad. Také zde bylo nějaký čas umístěno holičství. ■

Příště: Dům č. p. 27

VELKOPOPOVICKO
PODROBNĚ ZAOSTŘENO

Rozloha obce Velké Popovice činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenové, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Řepčice.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejtanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Traduje se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěli jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Významnou památkou je **Kostel Panny Marie Sněžné**. Byl postaven na přelomu 13. a 14. stol. a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy řádu Benediktýnů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zadržovací portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věže. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

Jižním okrajem zasahuje obec do **Přírodního parku Velkopopovicko**. Ten byl vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km². Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajín východního okraje Prahy. Jde převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Křivoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajinou barona Ringhoffera“.

Zahradnické okénko babi Dany

Vyzkoušela a sepsala Dana Šinknerová, foto Garden Seeds Market

Venku je zima a je třeba myslet na drobné ptáky, kteří jsou užitečnými pomocníky v boji se škodlivým hmyzem. V zahradě jim proto připravte budku. Je vhodnější ji vyvěsit už na podzim, ale lepší pozdě než vůbec.

Ptáky, kteří hnízdí v budkách je více druhů. Mezi zahradkáři jsou nejoblíbenější sýkorky. Budku je sice možné i zakoupit, ale každý alespoň trochu zdatný kutil ji zvládne vyrobit sám. Prkna ohobluje z vnější strany, vnitřní strana může zůstat hrubá, ptáčatům se pak lépe šplhá nahoru. Do čelní stěhy vyvrtejte vletový otvor a pak svislé stěny přišroubujte ze stran

ke dnu. Stříšku připojte pantem, aby se mohla odklopit a po sezoně vyčistit. Nakonec k budce připevníte zadní lištu, pomocí které budku snadno připevníte alespoň 2 m nad zem. Ptáci získají úkryt, místo pro hnízdění a vás zbaví nežádoucích škůdců. ■

LÉTY OVĚŘENO

Co se hodí vědět?

Výroba zabere asi hodinu a materiál pořídíte do stovky – podle toho, co najdete v domácí dílně. Základní model budky (na obrázku vpravo) je velice jednoduchý. Stříška přechází asi 2 cm, aby dovnitř nezatekalo. Ve dně je vhodné udělat malé odtokové otvory. Budka by měla mít vhodné rozměry. **Malé druhy** (modřinka):

dno 12x12 cm, hloubka dutiny 20-25 cm, vletový otvor Ø 25-28 mm. **Větší druhy** (koňadra): dno 12x14 cm, hloubka dutiny 20-25 cm, vletový otvor Ø 30-35 mm. Velmi častou chybou při výrobě je bidýlko, které je nejen zbytečné, ale i nebezpečné. ■